

Suomen Senioriliike – Arvokkaan Vanhenemisen puolesta ry on vuonna 2008 perustettu puolueisiin sitoutumaton, valtakunnallinen, suomen- ja ruotsinkielinen kansalaisjärjestö. Ajamme voimavaraikäluokan oikeuksia - niiden yli miljoonan, jotka ovat eläkeiässä. Etenkin niiden, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoivaa tai säännöllistä kotihoitoa hyvän elämän toteutumiseen.

YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN

Eläkeläisten toimeentuloon kohdistuvat lukuisat leikkaukset uhkaavat heikentää jo ennestään heikoimmin toimeentulevien ikäihmisten elämisen laatua. Asumisen kustannukset erityisesti yksin asuvilla ikäihmisillä ovat jo nyt suhteettoman suuret eläkkeisiin verrattuna ja kasvavat vuosittain – runsaasti eläkkeitä enemmän. Asumiseen suunnitellut lisärasitteet, kuten kiinteistöverojen korotus kärjistävät vielä tilannetta

Hoivapalvelujen saatavuus, laatu ja hinta ovat suuri ongelma ikäihmisille ja eläkeläisille. Kotona asumisen ensisijaisuutta korostetaan valtion ja kuntien päätöksenteossa, mutta kotihoivaan ei panosteta ihmisten tarpeiden mukaisesti henkilöresursseja. Senioriliike pyrkii vaikuttamaan päättäjiin mm. julkisuuden kautta niin, että leikkausten sijaan myönnettäisiin tarve lisätä budjettivaroja vanhusten hoivaan.

Senioriliike painottaa SOTE-uudistuksen tärkeyttä, että sosiaali- ja terveystalouden ja niiden saatavuuden tulee olla kaikille väestöryhmille yhdenvertaiset, lähtökohtana julkiset palvelut.

Senioriliike seuraa valtakunnallista ja maakunnallista päätöksentekoa sekä hoivapalvelujen laatua ja tuo julkiseen keskusteluun ikäihmisten toimeentuloon ja hoivaan liittyviä uhkakuvia. Päättäjien aseteisiin ja päätöksiin pyritään vaikuttamaan käytettävissä olevin keinoin.

Senioriliike tuo keskeisiä vanhusten hoivaan ja elämänlaatuun vaikuttavia kysymyksiä julkiseen keskusteluun tulevien eduskuntavaalien edellä ja pyrkii saamaan kansanedustajaehdokkaat ilmaisemaan kantansa keskeisiin ikäihmisten toimeentuloon ja hoivaan koskeviin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ennen vaaleja, jotta kansalaiset voisivat tehdä äänestyspäätöksiä asiapohjalla.

TOIMINTA 2018

Eläkeläisten talous

- *Työeläkeindeksi palauttamisesta palkkatasoindeksiksi 2018*

Senioriliike ottaa työeläkeindeksin korjaamisen uudelleen esille ennen 2019 eduskuntavaaleja.

- *Eläketuloverotus 2018*

Suomen perustuslain 6 §, yhdenvertaisuus: Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Eläkkeiden verotus on ristiriidassa perustuslain kanssa ja kyseessä on selkeä ikäsyrjintä. Perustuslain edellyttämää hyväksyttävää perustetta ei ole olemassa. Eläkeläisten

eriarvoisen verotuksen ainoa tarkoitus on ainoastaan kerätä verotuloja valtiolle ja kunnille.

Veronmaksajain keskusliitto ry:n laskelmien mukaan eläkeläiset maksavat jo 1 000 €/kk tuolista 3,15 % enemmän veroa kuin palkansaaaja. Tulojen ollessa yli 1 200 €/kk eläkeläiset maksavat 8 - 9,25 % enemmän veroja ja kuukausieläkkeen ollessa 1 500 €/kk veroenemmyys on suurimmillaan eli 9,25 %. Laskelmat on tehty alle 53 vuotiaiden palkansaaajien työeläkemaksulla 6,15 % ja työttömyysvakuutusmaksulla 1,6 %.

Palkansaaaja maksaa tulostaan työttömyysvakuutus- ja työeläkemaksua. Nämä veroluonteiset maksut tulkitaan veroksi, jolloin nettoansio sekä työ- että eläketulosta saadaan näyttämään suunnilleen yhtä suurilta.

Solidaarisuusverossa työ- ja eläketuloa kohdellaan toisistaan eroavasti. Yli 47 000 €:n eläketuloista maksetaan ylimääräistä ”raippaveroa” 5,85 %, kun 73 100 €:n palkkatulon ylittävistä osasta maksetaan 2 % vuonna 2017. Työtulon solidaarisuusvero säädettiin määräaikaiseksi mutta eläketulon vero pysyväksi. Tämä verorasitus tulee progressiivisen veroprosentin lisäksi. ”Raippavero” maksetaan myös itse säästetystä lisäeläkkeestä.

Solidaarisuusvero on perustuslain perustella ilmiselvää ikäsyrjintää.

Senioriliike pyrkii vaikuttamaan yllä mainittujen verotuksen epäoikeudenmukaisuuksien ja jopa laittomuuksien korjaamiseen vaikuttamalla päätöksentekijöihin.

- Työeläkeyhtiöt ja eläkevarojen käyttö 2018

Suomessa on 4 suurta yksityistä eläkeyhtiötä (Varma, Ilmarinen, Elo, ja Veritas). Kaikki yhtiöt tekevät täysin samaa lakisääteistä tehtävää. Yhtiöt kilpailevat keskenään mm. maksamalla asiakaspalautuksia. Julkisen alan eläkkeiden hoidosta vastaavat Keva ja Valtion eläkerahasto.

Yksityiset eläkeyhtiöt käyttävät hallinnollisiin toimintoihin noin 500 miljoonaa € vuodessa.

Kilpaillessaan asiakkaista yhtiöt käyttävät kymmeniä miljoonia euroja maksamalla työhyvinvointirahaa ja yksittäistapauksissa jopa satoja miljoonia euroja kilpaillessaan uusista asiakkaisista.

Senioriliikkeen tavoitteena on ajaa yksityisten eläkeyhtiöiden yhdistämistä siten, että Suomessa olisi yksi yksityisen sektorin työeläkeyhtiö.

Työeläkelakeja muutetaan noin viiden vuoden välein ja muutoksia valmistellaan 3-kannassa - Suomen hallituksen sekä työntekijä- ja työnantajajärjestöjen kesken. Senioriliikkeen tavoitteena on saada eläkeläisjärjestöjen edustus mukaan eläkelakien valmistelutyöhön. Näin eläkeläisten näkemykset tulisivat huomioiduksi eläkeläisiä koskevissa asioissa.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi pyrimme tekemään yhteistyötä muiden eläkeyhdistysten kanssa.

Eläkevaroille on aina taloudellisesti huonoina aikoina monia havittelijoita.

Senioriliike pyrkii vaikuttamaan siihen, että varoja käytetään vain niiden laillisesti oikeaan tarkoitukseen eli eläkkeiden maksamiseen.

- Kansan- ja takuueläkkeet

Kansan- ja takuueläkkeitä tulee nostaa tuntuvasti. Pyrimme tekemään yhteistyötä muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa tavoitteen saavuttamiseksi.

Ikäihmisten kuntoutus, hoiva ja hoito

Ikäystävällinen kunta -ajattelun edistäminen ja näkyväksi tekeminen otetaan Senioriliikkeen jatkuvaksi tehtäväksi. Senioriliike valmistelee ikäystävällisen kunnan arviointikriteeristöä yhdessä järjestön jäsenten, STM:n I&O (Kehitetään ikäihmisten

kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa) -hankkeen muutosagenttien, vanhusneuvostojen sekä kuntapäätäjien kanssa. Kriteeristöä valmistellaan työkalu mm. vanhusneuvostoille. Aiheesta järjestetään seminaareja ja keskustelutilaisuuksia, ajattelumallia avataan nettisivuilla ja Seniorilehdessä.

Seniori-Seminaari –sarjaa jatketaan ajankohtaisilla hyvinvointiteemoilla eri yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vanhusneuvostoyhteistyö jatkuu mm. ikäystävällinen kunta -työkalujen kehittämisen kanssa.

Vuonna 2017 toteutettua kirjoituskilpailua ikäihmisten selviytymistarinoista jatketaan esimerkiksi kannustamalla ihmisiä kirjoittamaan lyhyitä tarinoita hyvinvointipalvelujen toimivuudesta. Näistä caseista rakennetaan sarjaa avaamalla tarinoita arvioimalla esimerkiksi, miksi tällaisiin ratkaisuihin on mahdollisesti päädytty, mihin toiminta on perustunut ja mitä voitaisiin tehdä ehkä paremmin. Ihmisten omien kokemusten kautta avataan taustalla olevia perusteluja, lainsäädännön velvoitteita ja suosituksia tai ylipäätään inhimillisiä käytäntöjä.

Pienryhmäkeskustelujen formaattia ikäihmisiä kiinnostavista arkisista teemoista mietitään.

SOTE-uudistus:

Senioriliike pitää vanhushoivan nykytilannetta huolestuttavana. Emme hyväksy toimialaan kohdistuvia leikkauksia tilanteessa, jossa vanhusten määrä kasvaa ja samaan aikaan tehdään vuosisadan suurinta organisaatio- ym. uudistusta.

Senioriliike seuraa SOTE-uudistuksen valmistelua ja osallistuu siitä käytävään julkiseen keskusteluun.

Asuminen

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Suomessa ikäihmiset varautuvat vanhuuteen muuttamalla harvaan asutuilta alueilta taajamiin ja kaupunkien keskustoihin, vanhoista omakotitaloista rivitaloihin tai kerrostaloihin. Samalla he siirtyvät pois tutuista ympäristöstään usein tilanteessa, jossa ovat jääneet leskeksi tai muulla tavoin yksin. Tämä saa monen tuntemaan itsensä yksinäiseksi. Viimeaikaiset tutkimukset ovat myös osoittaneet, että iäkkäiden yksinäisyys on kasautunut kaupunkien kerrostaloihin. Muut ikääntyvän väestön asumisen ongelmat liittyvät usein asuntojen esteettömyyteen, asukkaiden pienituloisuuteen, vuokra-asuntopulaan ja vanhojen omistusasuntojen korjaushaasteisiin. Asumiskustannukset nousevat helposti liian korkeiksi eläkkeensaajille.

- Asuntotarjonnan lisääminen

Eläköityminen ja siitä seuraava taloustilanteen heikentyminen aiheuttavat tarpeen myös uuden asumisratkaisun etsimiseen. Vuokra-asuntojen krooninen niukkuus on johtanut ylikorkeisiin vuokriin erityisesti pääkaupunkiseudulla ja myös muissa kasvukeskuksissa. ASO-asumiseen kohdistetut tuotannon rajoitukset johtivat suosittuun asumismuodon heikkoon saatavuuteen. Kasvukeskuksissa pienten vuokra-asuntojen ylikysyntä on mittavaa. Vuokramarkkinoilla iäkkäät ihmiset ovat huonommassa asemassa johtuen mm. tietoteknisten valmiuksien puutteesta, heikosta taloustilanteesta ja yleensä huonommasta valmiudesta asioida monimutkaistuneessa palveluympäristössä. Vanhukset eivät näytä kuuluvan vuokra-valinnoissa asuntoyhtiöiden ykköskohderyhmään.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen ja seniori-ikäisille sopivien ASO-asuntojen tarjontaa pitäisi lisätä kasvukeskuksissa.

Valtion tuki vuokra-asuntotuotantoon on kohdistettava niille toimijoille, jotka hyväksyvät pitkät luovutusrajoitukset eivätkä pyri taloudellisen voiton maksimointiin. Tämä turvaisi kohtuuhintaisen asumisen ja asuntojen pysymistä vuokratäytössä. Vuokra-asumisen kohtuuhintaisuus toteutuu – jos niin todella halutaan – kustannusperusteisella vuokranmäärittelyllä. Uskottavasti näin toimivat lähinnä yhteiskunnalliset yritykset ja säätiöt, jotka eivät tee tulosta jakaakseen osinkoja. Kuntien kaavoitus- ja tontinluovutuspolitiikalla voidaan myös vauhdittaa tarjonnan lisäämistä. Näin menetellen säästetään asumistuki- ja toimeentulotukimenoissa.

- ***Asumisoikeusasuntoja ikäihmisille***

Neljännesvuosisadan ajan Suomessa toiminut asumisoikeushallintamuoto on osoittautunut erittäin sopivaksi asumisratkaisuksi ikäihmisille. Yli 55-vuotiaat voivat hakeutua ASO-asuntoihin varallisuusehtojen estämättä. Tämä on tärkeä mahdollisuus omistusasujille, joiden talo on suurten korjausinvestointien edessä. Putki- ja julkisivuremontit tai yksittäisen jälkiasennushissin rakentaminen merkitsevät yhtiövastikkeiden nousua liian korkeaksi eläkkeenvarassa asuville. Asumisoikeusjärjestelmä on tällöin sopiva vaihtoehto. Asumisoikeuslakiin ollaan suunnittelemassa muutoksia, jotka tulevat eduskuntakäsittelyyn vuonna 2017. Senioriliike pitää tärkeänä, että yli 55-vuotiaiden oikeus hakeutua näihin asuntoihin ilman rajoituksia säilytetään. Asukasvalintajärjestelmän muuttaminen joustavammaksi on välttämätöntä. Lain tulee mahdollistaa sellaisten yhteisöllisten ASO-talojen rakennuttaminen, joihin hakeudutaan yhteisöllisyyden, palvelujen ja hyvien yhteistilojen vuoksi. Näissä taloissa asukkaat voivat hyväksyä sen, että käyttövastikkeeseen sisällytetään esimerkiksi talokohtaisesta palveluohjaajasta aiheutuvia kustannuksia. Asukkailla pitäisi olla mahdollisuus tulla talohankkeeseen mukaan jo suunnittelu- vaiheessa, jolloin he voisivat varautua ja vaikuttaa paremmin asumismuodon muutokseen. Seniorien ASO-rahoitukseen tulee kehittää myös uusia, vaihtoehtoisia rahoitusmalleja.

- ***Esteettömyys ja yksinäisyyden torjunta***

Suomessa asuu yli 100.000 yli 65-vuotiaasta ihmistä hissittömissä kerrostaloissa. Heille pitäisi ikääntymisen myötä olla tarjolla asuntoja hissitaloista, joissa myös asuntokohtainen esteettömyys ja käytännöllisyys on huomioitu. Jälkiasennushissiiä nopeampi ja edullisempi ratkaisu olisi hissittömissä taloissa asuvien vanhusten asuntihakemusten priorisointi vuokraustilanteessa. Valtion ja kuntien tuki jälkiasennushissien rakentamiseen parantaa tilannetta, mutta nopein vaikutus tulisi iäkkäiden palvelukonseptia muuttamalla. Uudisrakentamisen esteettömyys on edelleen pidettävä perusnormina, esteettömyysnormien purkamisella ei saavuteta asukkaille koituvia säästöjä asumiskustannuksiin. Tutkimusten mukaan esteetön rakentaminen ei lisää kustannuksia, vaan vähentää niitä varsinkin pitemmällä aikavälillä. Yksinäisyys on ongelma, josta seuraa monia muita vaikeuksia ikääntyneille. Vireillä olevat kehittämishankkeet esimerkiksi vuokrataloasukkaiden aktivoimiseksi ovat tarpeellisia, mutta ne eivät riitä. Yhteisöllisyyttä tukeva asuminen edellyttää paitsi tiloja myös henkilöresursseja laittamaan asioita alulle ja ylläpitämään toimintaa. Asukkaat viime kädessä ratkaisevat sen, millaiseksi asuinyhteisö muodostuu, mutta ilman vuokratalon omistajayhtiön panostuksia asiat eivät toteudu. Parhaimmillaan jo nyt asuntoja omistavat yhteisöt panostavat tila- ja henkilöresursseja asumisviihtyvyyteen. Samalla vuokrasuhteet pitenevät ja hoitokustannukset ovat paremmin hallinnassa. Senioriliikkeen kanta on, että yhteiskunnan rahoitustukea saavat suuret rakennuttajayhtiöt pitäisi velvoittaa toteuttamaan suunnitelmissaan asukkaiden yhteisöllisyyttä tukevia tilaratkaisuja. Voisiko tämä olla osa rahoitusehtoja? Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) voisi nimensä mukaisesti toimia tässä asiassa

”veturina” vuokra- ja ASO-talopuolella, joka esimerkkiä näyttäen voisi luoda uusia käytäntöjä myös vapaarahoitteisiin vuokrataloihin ja omistusasumiseenkin.

Vanhusasiavaltuutettu

Senioriliikkeen pitkäaikainen tavoite vanhusasiavaltuutetun viran perustamiseksi on entistä ajankohtaisempi. Senioriliike pyrkii yhteistyöhön muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa yhteisen tavoitteen edistämiseksi

Suomen Senioriteko

Senioriliike palkitsee teon, joka on omiaan edistämään seniori-ikäisten hyvää elämää. Teko voi olla yhden henkilön tai ryhmän teko tai työ, joka voi olla kannustimena myös muille. Kyse voi olla asenteisiin vaikuttamisesta, palvelusta, uudesta palveluideasta, koulutusideasta tai iloa tuottavasta toiminnasta. Senioriteon ehdotuksia pyydetään jäsenistöltä. Senioriliikkeen hallitus päättää senioriteosta. Palkitulle annetaan kannustusstipendi

Kuntien vanhusneuvostot

Kuntien vanhusneuvostot toimivat asiantuntijoina ikäihmisiin, heidän palveluihinsa ja asumiseen liittyvissä asioissa. Jäseniä innostetaan pitämään yhteyttä vanhusneuvostoihin ja tutustumaan oman kuntansa Suunnitelmaan ikääntyneen väestön tukemiseksi ja vanhusneuvoston uusimpiin pöytäkirjoihin.

Kuntien vanhusneuvostojen valintakriteerit ja valintatapa vaihtelevat kunnittain. Vanhusneuvostojen edustavuutta tulisi laventaa, jotta neuvostot kattaisivat monipuolisesti kunnan ikäihmisten järjestöt.

Senioriliike esittää, että kuntien valtuustojen kokouksissa vanhusneuvostojen edustajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus ikäihmisiä koskevien asioita käsiteltäessä. Tämä varmistaisi ikäihmisten omat kokemukset ja asiantuntemuksen välittymisen suoraan suunnitteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon.

Aluetoiminta

Aluetoiminnan tavoite on Senioriliikkeen toiminnan laadullinen kehittäminen ja jäsenmäärän kasvattaminen sekä Seniorilehden ilmoitushankinta ja -levikkityö. Senioriliike tukee aluetoimintaa mm. panostamalla erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen sekä rahallista- että henkilöstötukea

Aluetoimintaa kannustetaan toimimaan yhteistyössä alueen vanhusneuvostojen, kuntien palvelukeskusten ja Senioriliikkeen verkostoyhteistyökumppaneiden kanssa. Paikallisia potentiaalisia kumppaneita ovat mm. paikalliset Setlementtiyhdistykset, joilla on mm. ikäihmisille suunnattuja aktiviteetteja

Toimisto

Vapaaehtoiset ovat vuosien ajan hoitaneet järjestön toimistotyöt kiitettävällä tavalla. Jäsenistön palvelun kehittämiseksi ja toimistorutiinien hoitamiseksi järjestö tarvitsee osa-aikaisen työntekijän

Tiedotus ja julkaisutoiminta

Jäsenille tiedotetaan ajankohtaisista asioista jäsentiedotteilla, verkkosivuilla ja Facebook -sivujen välityksellä. Vuoden aikana julkaistaan kaksi Suomen Seniorilehteä. Tavoitteena on laadukas lehti, joka houkuttelee lukemaan. Kaikissa järjestettävissä tapahtumissa jaetaan Seniorilehteä jäsenhankinnan välineenä.

Senioriliikkeen nettisivuja kehitetään niin, että ne antavat tietoa useilta elämänalueilta mm. julkaisemalla linkkejä hyödyllisille sivustoille. Nettisivuille toteutetaan Tiede-, taide- ja kulttuuriajankohtaisikkuna ja pidetään palstaa lukijoille hyödyllisistä ja sivistävistä tietolähteistä.

Osallistutaan harkinnan mukaan ikäihmisille tarkoitetuille messuille ja muihin vastaaviin tapahtumiin. Puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet osallistuvat Senioriliikkeen toimintaa koskevaan tiedottamiseen julkaisemalla kirjoituksia tiedotusvälineissä. Kannustetaan jäseniä toimittamaan tiedotusmateriaalia medioihin ja keskustelemaan median edustajien kanssa.

Verkostoituminen

Jatketaan yhteistyötä Valtaa Vanhuus- verkostossa, johon kuuluvat Suomen Senioriliikkeen lisäksi: Folkhälsans Förbund, Ikäinstituutti, Omaiset ja Läheiset Liitto ry, Miina Sillanpään Säätiö, Suomen Setlementtiliitto ry ja Vanhus- ja lähimmäispalvelun Liitto ry. Yhteistyöllä tehostetaan yhteiskunnallista vaikuttamista ja palvelujen kehittämistä. Erilaisissa projekteissa tehdään yhteistyötä myös muiden järjestöjen kanssa. Senioriliike on Kansalaisfoorumin jäsen. Foorumin koulutuksesta tiedotetaan jäsenille. Yhteistyötä tehdään myös muiden ikäihmisiä edustavien tahojen kanssa. Ikäystävällinen kunta -hankkeessa tehdään yhteistyötä kansallisten kehittämishankkeiden, kuntien ja vanhusneuvostojen kanssa. Ammattikorkeakoulujen kanssa tehdään yhteistyötä tarjoamalla opiskelijoille tutkielma-aiheita.

Talous ja varainhankinta

Senioriliikkeen talous perustuu jäsenmaksuihin. Muita tuloja hankitaan yritys yhteistyön kautta tarjoamalla yrityksille mahdollisuutta mainostaa tuotteitaan ja palveluitaan lehdessä.